Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/1717

20.6.2024

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/1717

z 13. júna 2024,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. b) a e) a článok 79 ods. 2 písm. c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([2]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([3]),

keďže:

(1) V súlade s článkom 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez kontroly vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly vonkajších hraníc, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou.

(2) Jedným z hlavných úspechov Únie je vytvorenie priestoru, v rámci ktorého je zaručený voľný pohyb osôb cez vnútorné hranice. Je dôležité, aby riadne fungovanie a posilnenie tohto priestoru založeného na dôvere a solidarite bolo spoločným cieľom Únie a členských štátov, ktoré súhlasili s tým, že budú jeho súčasťou. V tejto súvislosti by dočasné obnovenie kontroly na vnútorných hraniciach malo byť výnimočné a používať sa len ako posledná možnosť, vo vhodných prípadoch po konzultácii a v spolupráci medzi dotknutými členskými štátmi a Komisiou ako strážkyňou zmlúv.

(3) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 (ďalej len „Kódex schengenských hraníc“) ([4]) sa stanovujú pravidlá, ktorými sa upravuje pohyb osôb do priestoru bez kontroly vnútorných hraníc a z neho (ďalej len „schengenský priestor“), ako aj medzi členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na schengenskom priestore.

(4) Schengenský priestor čelí v posledných rokoch bezprecedentným výzvam, ktoré sa vzhľadom na svoju povahu neobmedzujú na územie jedného členského štátu. Tieto výzvy zdôraznili skutočnosť, že udržiavanie verejného poriadku a bezpečnosti v schengenskom priestore je spoločnou zodpovednosťou, čo si vyžaduje spoločné a koordinované opatrenia medzi členskými štátmi, ako aj na úrovni Únie. Zdôraznili aj medzery v existujúcich pravidlách upravujúcich fungovanie schengenského priestoru na vonkajších aj vnútorných hraniciach, ako aj potrebu vytvoriť silnejší a robustnejší rámec umožňujúci účinnejšiu reakciu na výzvy, ktorým schengenský priestor čelí, s cieľom posilniť vzájomnú dôveru a solidaritu a zabezpečiť, aby sa pri prekračovaní vnútorných hraníc nevykonávali žiadne kontroly osôb bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, a zároveň umožniť členským štátom účinne reagovať na výzvy, ktorým čelia.

(5) Kontrola hraníc na vonkajších hraniciach je nielen v záujme členského štátu, na ktorého vonkajších hraniciach sa vykonáva, ale všetkých členských štátov, ktoré zrušili kontrolu vnútorných hraníc, aj Únie ako celku. Od členských štátov sa vyžaduje, aby zabezpečovali vysokú úroveň riadenia svojich vonkajších hraníc, a to aj posilnením spolupráce medzi pohraničnou strážou, políciou, colnými a ďalšími relevantnými orgánmi. Únia poskytuje aktívnu

([1]) Ú. v. EÚ C 323, 26.8.2022, s. 69.
([2]) Ú. v. EÚ C 498, 30.12.2022, s. 114.
([3]) Pozícia Európskeho parlamentu z 24. apríla 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 24. mája 2024.
([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

podporu poskytovaním finančných prostriedkov cez príslušné agentúry Únie a riadením schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu, ktorý bol zriadený nariadením Rady (EÚ) 2022/922 ([5]). S cieľom lepšie reagovať na nové výzvy, ktoré sa v poslednom čase objavujú na vonkajších hraniciach, je potrebné posilniť pravidlá uplatniteľné na vonkajších hraniciach.

(6) Európske integrované riadenie hraníc je založené na štvorstupňovom modeli kontroly prístupu stanovenom v nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 ([6]). Kontrola hraníc vrátane opatrení na uľahčenie oprávneného prekročenia hraníc tvorí kľúčovú časť európskeho integrovaného riadenia hraníc. S cieľom predchádzať cezhraničnej trestnej činnosti na vonkajších hraniciach, najmä prevádzačstvu, obchodovaniu s ľuďmi a terorizmu, a odhaľovať takúto trestnú činnosť, by členské štáty spolu s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž zriadenej nariadením (EÚ) 2019/1896 mali zaviesť európske integrované riadenie hraníc založené na štvorstupňovom modeli kontroly prístupu.

(7) Pandémia ochorenia COVID-19 ukázala, že ohrozenie verejného zdravia si môže vyžadovať jednotné pravidlá týkajúce sa cestovných obmedzení pri cestovaní štátnych príslušníkov tretích krajín do Únie. Prijímanie nejednotných a rôznorodých opatrení na vonkajších hraniciach v reakcii na takéto ohrozenie nepriaznivo ovplyvňuje fungovanie celého schengenského priestoru, znižuje predvídateľnosť pre cestujúcich z tretích krajín a obmedzuje osobné kontakty s tretími krajinami. S cieľom pripraviť schengenský priestor na budúce výzvy rozmerov porovnateľných s pandémiou ochorenia COVID-19 by sa mal vytvoriť nový mechanizmus, ktorý by umožňoval včasné prijatie a zrušenie koordinovaných opatrení na úrovni Únie. Nový mechanizmus na vonkajších hraniciach by sa mal uplatňovať v prípade rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia so závažným cezhraničným ohrozením zdravia, ktorú Komisia uzná na úrovni Únie bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2371 ([7]), a to s prihliadnutím na dostupné informácie od príslušných vnútroštátnych orgánov.

(8) V prípade rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia by sa mechanizmom malo zabezpečiť, aby sa prijalo nariadenie, ktorým sa stanovia dočasné obmedzenia pri cestovaní vrátane obmedzení pri vstupe a minimálnych dočasných obmedzení súvisiacich so zdravím, ako aj podmienky ich zrušenia. Vzhľadom na politicky citlivú povahu takýchto opatrení, ktoré sa týkajú práva vstúpiť na územie členských štátov, by sa mali na Radu preniesť vykonávacie právomoci na prijatie takéhoto vykonávacieho nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) na návrh Komisie.

(9) Je dôležité uviesť, že v súlade s platnými záväzkami vyplývajúcimi z práva Únie a medzinárodného práva by občania Únie a štátni príslušníci tretích krajín, ktorí na základe dohôd medzi Úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a týmito tretími krajinami na strane druhej požívajú práva na voľný pohyb rovnocenné s právami občanov Únie, ako aj ich rodinní príslušníci, mali mať vždy povolený vstup do Únie. Osobám s pobytom v Únii by sa mal takisto vždy povoliť návrat do Únie, a najmä do členského štátu, v ktorom majú oprávnený pobyt. Vo vykonávacom nariadení by sa mali stanoviť minimálne dočasné obmedzenia súvisiace so zdravím, ktoré by sa mohli vzťahovať na tieto osoby. Pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom v Írsku, členské štáty by mali na recipročnom základe umožniť týmto osobám návrat do Írska tranzitom cez územie členských štátov. Írsko sa vyzýva, aby zosúladilo svoju vnútroštátnu politiku s obmedzeniami cestovania do Európskej únie. Vykonávacie nariadenie by malo obsahovať všetky prvky potrebné na zabezpečenie toho, aby obmedzenia pri cestovaní boli účinné, cielené, nediskriminačné a primerané vzhľadom na vyvíjajúcu sa epidemiologickú situáciu. Pre prípady, keď si to vyžaduje povaha rozsiahlych mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia, by v ňom mali byť určené kategórie osôb uskutočňujúcich nevyhnutné cesty, ktoré sú uvedené v časti B prílohy XI a ktoré majú byť vyňaté z obmedzení vstupu, a stanovené podmienky, za ktorých by malo byť možné výnimočne uložiť cestovné obmedzenia týmto cestujúcim. Dodatočne alebo alternatívne k tomu by sa vo vykonávajúcom nariadení mali určiť všetky geografické oblasti alebo tretie krajiny, pri ktorých by malo byť možné, aby cestovanie z nich podliehalo osobitným opatreniam, a mal by sa v ňom zriadiť postup pravidelného preskúmania situácie a cestovných obmedzení, a to na základe objektívnej metodiky a objektívnych kritérií uplatniteľných na tento postup, najmä vrátane epidemiologickej situácie. Vo vykonávacom nariadení by sa mohli vymedziť podmienky, za ktorých možno povoliť cestovanie, ako je testovanie, karanténa, samoizolácia alebo akékoľvek iné vhodné opatrenia, napríklad požiadavka vyplniť Formulár na vyhľadanie cestujúceho v súvislosti s ochranou verejného zdravia alebo iný nástroj

([5]) Nariadenie Rady (EÚ) 2022/922 z 9. júna 2022 o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overovanie uplatňovania schengenského *acquis* a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013 (Ú. v. EÚ L 160, 15.6.2022, s. 1).

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2371 z 23. novembra 2022 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1082/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 26).

na vyhľadávanie kontaktov, pričom by sa malo predovšetkým prihliadať na akékoľvek systémy Únie, ktoré boli vyvinuté na uľahčenie cestovania za bezpečných podmienok, ako sú systémy digitálnej certifikácie. Vo vhodných prípadoch by sa v rámci vykonávacieho nariadenia mohol zriadiť mechanizmus, ktorý by umožnil prijať ďalšie opatrenia v prípade, že sa epidemiologická situácia výrazne zhorší v jednej alebo vo viacerých geografických oblastiach.

(10) Účinnosť obmedzení pri cestovaní do Únie je založená na uplatňovaní jednotných pravidiel vo vzťahu k tretím krajinám a štátnym príslušníkom tretích krajín. Uplatňovanie jednotných pravidiel prostredníctvom vykonávacieho nariadenia by malo zabezpečiť ochranu verejného zdravia, a tak zachovať fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc. Členské štáty by mohli prijať prísnejšie dočasné zdravotné a iné súvisiace obmedzenia, než sú obmedzenia stanovené vo vykonávacom nariadení, a to za predpokladu, že takéto obmedzenia nebudú mať negatívny vplyv na fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc. Členské štáty by mohli okrem toho prijať obmedzenia pri cestovaní v prípade, že vykonávacie nariadenie neexistuje. Vo vykonávacom nariadení by sa mala zohľadniť osobitná situácia zámorských krajín alebo území uvedených v článku 355 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a v prílohe II k nej.

(11) Tranzit v rámci Únie v prípade občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ako aj určitých kategórií osôb uskutočňujúcich nevyhnutné cesty by nemal podliehať dočasným obmedzeniam súvisiacim so zdravím pri cestovaní do ich cieľovej destinácie. Pokiaľ sa majú uplatňovať akékoľvek dočasné obmedzenia súvisiace so zdravím, mali by sa uplatňovať pri príchode do cieľovej destinácie.

(12) Ďalej je potrebné posilniť pravidlá a záruky v práve Únie, aby mohli členské štáty rýchlo konať v snahe potlačiť situácie inštrumentalizácie. Takáto inštrumentalizácia by sa mala chápať v zmysle článku 1 ods. 4 písm. b) prvej vety nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 ([8]). Situácie, keď sú neštátne subjekty zapojené do organizovanej trestnej činnosti, najmä prevádzačstva migrantov, by sa nemali považovať za inštrumentalizáciu migrantov, ak nie je cieľom destabilizovať Úniu alebo členský štát. Za inštrumentalizáciu migrantov by sa okrem toho nemala považovať ani humanitárna pomoc, ak cieľom nie je destabilizovať Úniu alebo členský štát.

(13) Pokiaľ ide o Cyprus, nariadenie Rady (ES) č. 866/2004 ([9]) ustanovuje osobitné pravidlá, ktoré sa uplatňujú na líniu medzi oblasťami Cyperskej republiky, v ktorých vláda Cyperskej republiky vykonáva skutočnú kontrolu, a oblasťami, v ktorých nevykonáva skutočnú kontrolu. Aj keď uvedená línia nepredstavuje vonkajšiu hranicu, za inštrumentalizáciu by sa mala považovať situácia, keď tretia krajina alebo nepriateľský neštátny subjekt podporuje alebo uľahčuje pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín s cieľom prekročiť uvedenú líniu.

(14) Najmä v situácii inštrumentalizácie by malo byť možné, aby dotknutý členský štát obmedzil v prípade potreby dočasným uzavretím niektorých hraničných priechodov pohraničný styk na minimum a aby zároveň zaručoval skutočný a účinný prístup ku konaniam o medzinárodnej ochrane. Pri každom takomto rozhodnutí by sa malo zohľadniť, či Európska rada uznala, že Únia alebo jeden či viaceré jej členské štáty čelia situácii inštrumentalizácie migrantov. Okrem toho by sa pri všetkých takýchto obmedzeniach mali v plnej miere zohľadňovať práva občanov Únie, štátnych príslušníkov tretích krajín požívajúcich právo na voľný pohyb podľa medzinárodnej dohody a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú osobami s dlhodobým pobytom podľa vnútroštátneho práva alebo práva Únie alebo sú držiteľmi dlhodobých víz, ako aj ich príslušných rodinných príslušníkov. Takéto obmedzenia by sa zároveň mali uplatňovať spôsobom, ktorým sa zabezpečí, aby sa záväzky súvisiace s prístupom k medzinárodnej ochrane, najmä zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia, dodržiavali.

(15) Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž pomáha členským štátom pri vykonávaní operačných aspektov riadenia vonkajších hraníc vrátane výmeny informácií, poskytovania vybavenia príslušníkom vnútroštátnej pohraničnej stráže, budovania ich kapacít a ich odbornej prípravy, poskytovania cielených informácií a analýzy rizík, ako aj nasadenia stáleho zboru európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ako aj pomoci pri pátracích a záchranných operáciách v prípade osôb v núdzi na mori, ktoré sa iniciujú a vykonávajú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 656/2014 ([10]). Nový mandát Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž ponúka značné príležitosti na pomoc členským štátom pri úlohách kontroly hraníc, okrem iného aj pokiaľ ide o preverovanie a návratové operácie.

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 zo 14. mája 2024, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1147 (Ú. v. EÚ L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([9]) Nariadenie Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004 o režime podľa článku 2 Protokolu 10 k Aktu o pristúpení (Ú. v. EÚ L 161, 30.4.2004, s. 128).

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 656/2014 z 15. mája 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá dozoru nad vonkajšími morskými hranicami v kontexte operačnej spolupráce koordinovanej Európskou agentúrou pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 93).

(16) Technické prostriedky na zabránenie neoprávneným prekročeniam hranice by mohli zahŕňať moderné technológie, ako sú drony a snímače pohybu, ako aj mobilné jednotky a prípadne všetky typy pevne umiestnenej a mobilnej infraštruktúry. Používanie takýchto technických prostriedkov, najmä technológií schopných zhromažďovať osobné údaje, sa musí zakladať a vykonávať v súlade s jasne vymedzenými ustanoveniami vnútroštátneho práva.

(17) Na Komisiu by sa mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom doplniť nariadenie (EÚ) 2016/399, pokiaľ ide o pridanie ďalších kategórií osôb uskutočňujúcich nevyhnutné cesty do prílohy XI časti B a pokiaľ ide o dodatočné opatrenia upravujúce dozor, vrátane vypracovania spoločných minimálnych noriem pre hraničný dozor. V týchto spoločných minimálnych normách by sa mal zohľadniť druh hraníc, a to pozemné, námorné alebo vzdušné hranice, stupne vplyvu priradené každému úseku vonkajších hraníc v súlade s článkom 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 a iné relevantné faktory, ako sú geografické osobitosti. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([11]). Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(18) V priestore bez kontroly vnútorných hraníc by mali mať osoby bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť možnosť voľne a bezpečne sa pohybovať medzi členskými štátmi. V tejto súvislosti by sa malo objasniť, že zákazom kontrol hraníc na vnútorných hraniciach nie je dotknutá právomoc členských štátov vykonávať kontroly na svojom území, a to aj v rámci svojich pohraničných oblastí, na iné účely, ako je kontrola hraníc. Malo by sa najmä objasniť, že príslušné vnútroštátne orgány vrátane zdravotníckych orgánov alebo orgánov presadzovania práva sú v zásade oprávnené vykonávať verejné právomoci podľa vnútroštátneho práva za predpokladu, že účinok týchto právomocí nie je rovnocenný s výkonom hraničných kontrol.

(19) Hoci sa zákaz kontroly hraníc na vnútorných hraniciach vzťahuje aj na kontroly s rovnocenným účinkom, kontroly vykonávané príslušnými orgánmi členských štátov by sa nemali považovať za rovnocenné s hraničnými kontrolami, pokiaľ ich cieľom nie je kontrola hraníc, pokiaľ sa zakladajú na všeobecných policajných informáciách a skúsenostiach alebo informáciách o verejnom zdraví vo vzťahu k možným ohrozeniam verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, pokiaľ sa zameriavajú predovšetkým na boj proti cezhraničnej trestnej činnosti, obmedzenie nelegálneho prisťahovalectva alebo zastavenie šírenia infekčnej choroby s epidemickým potenciálom, ktorú identifikovalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb, pokiaľ sa plánujú a vykonávajú spôsobom, ktorý sa zreteľne odlišuje od systematických kontrol osôb na hraniciach, a pokiaľ sa vykonávajú v dopravných uzloch, ako sú prístavy, vlakové alebo autobusové stanice a letiská, ako aj nákladné terminály, či priamo v prostriedku verejnej dopravy, a pokiaľ sa vykonávajú na základe posúdenia rizík.

(20) Obmedzenie nelegálneho prisťahovalectva a s ním súvisiacej cezhraničnej trestnej činnosti, ako je obchodovanie s ľuďmi, prevádzačstvo a podvody v oblasti dokladov a iné formy cezhraničnej trestnej činnosti, by mohlo zahŕňať opatrenia umožňujúce overenie totožnosti, štátnej príslušnosti a pobytového statusu osôb za predpokladu, že takéto overovanie nie je systematické a vykonáva sa na základe posúdenia rizík.

(21) Pri riešení ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti môže pomôcť používanie moderných technológií na monitorovanie dopravných tokov, a to predovšetkým na diaľniciach a iných dôležitých cestách určených členskými štátmi. Zákaz kontroly hraníc na vnútorných hraniciach by sa nemal chápať tak, že bráni zákonnému výkonu policajných právomocí alebo iných verejných právomocí vykonávať kontroly v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc. Týka sa to kontrol zahŕňajúcich používanie technológií na monitorovanie a sledovanie, ktoré sa na danom území vo všeobecnosti používajú alebo ktoré sú založené na posúdení rizík, na účely ochrany vnútornej bezpečnosti.

(22) V záujme zabezpečenia účinnosti takýchto technológií by malo byť možné, aby sa na cestných priechodoch uplatňovali primerané obmedzenia rýchlosti.

(23) Pri výkone policajných právomocí alebo iných verejných právomocí príslušnými orgánmi členských štátov na ich území, najmä v ich pohraničných oblastiach, je dôležité, aby výkon týchto právomocí nemal neprimeraný vplyv na plynulosť premávky na cestných priechodoch na vnútorných hraniciach, najmä tým, že by spôsobil nadmerné čakacie lehoty. Je dôležité, aby členské štáty v duchu dialógu a spolupráce o svojich opatreniach informovali susedný členský štát, najmä ak sa očakáva, že dané opatrenie bude mať významnejší vplyv na cezhraničnú dopravu.

([11]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

(24) Zákaz kontroly hraníc na vnútorných hraniciach by nemal obmedzovať vykonávanie kontrol stanovených v práve Únie. Pravidlá stanovené v tomto nariadení preto nemajú vplyv na uplatniteľné pravidlá týkajúce sa vykonávania kontroly údajov o cestujúcich v príslušných databázach pred príchodom.

(25) Je potrebné zabezpečiť, aby kontroly vykonávané členskými štátmi pri výkone vnútroštátnych právomocí boli naďalej v plnej miere zlučiteľné s priestorom, ktorý je bez kontroly vnútorných hraníc. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie platí, že čím viac skutočností poukazuje na to, že kontroly vykonávané členskými štátmi v ich pohraničných oblastiach majú rovnocenný účinok ako kontrola hraníc, a to vzhľadom na cieľ týchto kontrol, ich územnú pôsobnosť a možné rozdiely v porovnaní s kontrolami vykonávanými na zvyšnom území dotknutého členského štátu, tým väčšia je potreba prísnych a podrobných pravidiel a obmedzení, pokiaľ ide o podmienky výkonu policajných právomocí členských štátov v pohraničnej oblasti.

(26) S cieľom posilniť fungovanie schengenského priestoru by členské štáty mali mať možnosť prijať ďalšie opatrenia na boj proti neoprávneným pohybom medzi členskými štátmi. V prípade, že vnútroštátne orgány presadzovania práva členského štátu zadržia štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú právo zdržiavať sa v uvedenom členskom štáte, v pohraničných oblastiach, počas kontrol, ktoré vykonávajú príslušné orgány v rámci dvojstrannej spolupráce, ktorá by mohla zahŕňať najmä spoločné policajné hliadky, tieto orgány by mali mať možnosť odovzdať štátnych príslušníkov tretích krajín členskému štátu, z ktorého vstúpili na územie odovzdávajúceho členského štátu za predpokladu, že sa štátni príslušníci tretích krajín nemajú právo zdržiavať v odovzdávajúcom členskom štáte. Členský štát, z ktorého štátni príslušníci tretích krajín priamo prišli, by mal byť následne povinný prijať zadržaných štátnych príslušníkov tretích krajín.

(27) Konanie o odovzdaní by sa nemalo vzťahovať na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú držiteľmi povolení Únie na dlhodobý pobyt a ich rodinných príslušníkov v súlade so smernicou Rady 2003/109/ES ([12]), rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín a požívajú právo na voľný pohyb v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES ([13]), štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú držiteľmi platného dlhodobého víza, a ich rodinných príslušníkov v súlade s vnútroštátnym právom, štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú držiteľmi krátkodobého víza, štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú nárok na bezvízový styk v rámci schengenského priestoru v trvaní 90 dní počas ľubovoľného 180-dňového obdobia, pokiaľ toto 90-dňové obdobie neprekročili, žiadateľov v zmysle vymedzenia článku 3 bode 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 ([14]) a osoby s udelenou medzinárodnou ochranou v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 ([15]). Pokiaľ ide o žiadateľov zadržaných v rámci dvojstrannej spolupráce, mali by sa uplatňovať príslušné ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1351 ([16]).

(28) Postup, na základe ktorého by členský štát mal možnosť odovzdať zadržaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú právo na pobyt, do členského štátu, z ktorého osoba priamo prišla, by sa mal uskutočniť rýchlo, ale mali by sa naň vzťahovať záruky a mal by sa vykonávať pri plnom dodržiavaní základných práv a zásady nediskriminácie zakotvenej v článku 21 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), aby sa predišlo rasovému profilovaniu. Orgány by mali mať možnosť vykonať overenie relevantných informácií, ktoré majú orgány okamžite k dispozícii a ktoré sa týkajú pohybu dotknutých osôb. Takéto informácie by mohli zahŕňať objektívne prvky, ktoré by orgánom umožnili dospieť k záveru, že dotknutá osoba nedávno pricestovala z iného členského štátu, ako je držba dokladov vrátane potvrdení o platbe alebo faktúr preukazujúcich nedávnu cestu z iného

([12]) Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004, s. 44).

([13]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 zo 14. mája 2024 o normách pre podmienky, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti na priznanie postavenia osôb s udelenou medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah udelenej ochrany, ktorým sa mení smernica Rady 2003/109/ES a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1351 zo 14. mája 2024 o riadení azylu a migrácie, o zmene nariadení (EÚ) 2021/1147 a (EÚ) 2021/1060 a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 604/2013 (Ú. v. EÚ L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

členského štátu. Štátnym príslušníkom tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje konanie o odovzdaní, by sa malo poskytnúť písomné odôvodnené rozhodnutie. Hoci by príslušné rozhodnutie malo byť okamžite vykonateľné, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny by sa mal poskytnúť účinný prostriedok nápravy vo forme odvolania sa proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme preskúmania takéhoto rozhodnutia. Tento prostriedok nápravy by nemal mať odkladný účinok.

(29) Konanie o odovzdaní stanovené v tomto nariadení je dobrovoľné a nemá vplyv na existujúcu možnosť členských štátov vrátiť neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade s dvojstrannými dohodami alebo dojednaniami uvedenými v článku 6 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES ([17]) (ďalej len „smernica o návrate“), ak sú takéto osoby odhalené mimo blízkosti pohraničných oblastí.

(30) Pri využívaní konania o odovzdaní stanoveného v tomto nariadení by členské štáty mali vo svojich rámcoch dvojstrannej spolupráce zriadiť praktické opatrenia, a to aj preto, aby sa použitiu tohto konania o odovzdaní mohli spravidla vyhnúť, najmä na úsekoch vnútorných hraníc, na ktorých sa dočasne obnovila alebo predĺžila kontrola.

(31) Ak štátneho príslušníka tretej krajiny, na ktorého sa vzťahuje rozhodnutie o odovzdaní, na hranicu prepraví dopravca, príslušný orgán by mal mať v súlade s vnútroštátnym právom možnosť dohodnúť sa s dopravcom tak, aby bol štátny príslušník tretej krajiny bezodkladne dopravený do prijímajúceho členského štátu.

(32) V súvislosti s neohlásenými návštevami podľa článku 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2022/922 je dôležité, aby Komisia venovala osobitnú pozornosť vykonávaniu konania o odovzdaní.

(33) V priestore bez vnútorných hraníc, v ktorom sa osoby môžu pohybovať voľne, čo je podľa článku 3 ods. 2 Zmluvy o EÚ jedna z hlavných záruk Európskej únie, by obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach malo zostať výnimkou a uplatniť sa len v krajnom prípade. Výnimky a odchýlky týkajúce sa zásady voľného pohybu osôb sa majú vykladať striktne. S cieľom neohroziť samotnú zásadu neexistencie kontroly vnútorných hraníc, ktorá je zakotvená v článku 3 ods. 2 Zmluvy o EÚ a potvrdená v článku 67 ods. 2 ZFEÚ, by sa kontrola hraníc na vnútorných hraniciach z dôvodu rovnakého ohrozenia mala v súlade s týmto nariadením obnoviť na jasne vymedzené obdobie.

(34) Výnimočne by riešenie prípadov ohrozenia schengenského priestoru mohli v krajnom prípade vyžadovať, aby členské štáty prijali opatrenia na vnútorných hraniciach. Keďže dočasné obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach vplýva na voľný pohyb osôb, každé rozhodnutie o obnovení takejto kontroly hraníc by sa malo prijať v súlade so spoločne dohodnutými kritériami a malo by sa náležite oznámiť Komisii, Parlamentu a Rade alebo by ho mala odporučiť inštitúcia Únie. Členské štáty majú naďalej právomoc určiť potrebu dočasného obnovenia alebo predĺženia kontroly hraníc. S obnovením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach sa podľa existujúcich pravidiel počíta vtedy, keď počas obmedzeného časového obdobia dochádza v jednom členskom štáte k závažnému ohrozeniu vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku. Závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti môže predstavovať najmä terorizmus a organizovaná trestná činnosť, rozsiahle mimoriadne situácie v oblasti verejného zdravia alebo rozsiahle či významné medzinárodné podujatia, ako sú športové, obchodné alebo politické podujatia.

(35) Závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti by mohli okrem toho spôsobiť aj náhle rozsiahle- neoprávnené pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi, ak v dôsledku toho nastane situácia, ktorá kladie značný tlak na celkové zdroje a kapacity dobre pripravených príslušných orgánov a pravdepodobne ohrozí celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc, a ak iné prostriedky stanovené v tomto nariadení nie sú dostatočné na riešenie týchto prílevov a pohybov. V tejto súvislosti by členské štáty mali mať možnosť opierať sa o objektívne a kvantifikované správy o neoprávnených pohyboch vždy, keď sú k dispozícii, najmä ak ich pravidelne vypracúvajú príslušné agentúry Únie v súlade so svojimi príslušnými mandátmi.

(36) Pandémia ochorenia COVID-19 ukázala, že je potrebné zaviesť mechanizmus v rámci Únie, ktorý by sa uplatňoval na situácie, keď sa v schengenskom priestore rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia dotýka viacerých členských štátov súčasne, čo ohrozuje dobré fungovanie schengenského priestoru. Tento nový mechanizmus na ochranu schengenského priestoru by mal umožniť koordinované riešenia v záujme ochrany záujmov osôb, ktoré sú oprávnené využívať priestor bez kontroly vnútorných hraníc, a to maximalizáciou účinnosti prijatých opatrení a zároveň minimalizáciou ich negatívnych vedľajších účinkov.

([17]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

(37) Novým ochranným mechanizmom schengenského priestoru by sa malo umožniť, aby Rada na základe návrhu Komisie prijala rozhodnutie, ktorým sa povoľuje dočasné obnovenie alebo predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, ak bola uznaná rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie. Vzhľadom na politicky citlivú povahu takéhoto rozhodnutia, ktorým sa upravuje možnosť členských štátov obnoviť alebo predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach za osobitných okolností, by sa vykonávacie právomoci na prijatie rozhodnutia mali preniesť na Radu konajúcu na návrh Komisie. Toto rozhodnutie by malo zahŕňať všetky vhodné zmierňujúce opatrenia.

(38) Zriadenie nového ochranného mechanizmu schengenského priestoru by nemalo mať vplyv na právo členských štátov prednostne využiť jednostranné opatrenia v súlade s týmto nariadením, ak si to situácia vyžaduje. Opatrenie Únie by sa však po svojom prijatí malo stať jediným základom pre koordinovanú reakciu na identifikovanú hrozbu.

(39) S cieľom zabezpečiť súlad so zásadou proporcionality by sa rozhodnutie Rady malo prijať na obmedzené obdobie najviac šiestich mesiacov, ktoré sa môže predĺžiť pod podmienkou pravidelného preskúmania na návrh Komisie, pokiaľ sa zistí, že rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie pretrváva. Počiatočné rozhodnutie by malo zahŕňať posúdenie očakávaného vplyvu prijatých opatrení vrátane ich negatívnych vedľajších účinkov s cieľom určiť, či sú kontroly hraníc na vnútorných hraniciach odôvodnené alebo či by sa namiesto nich mohli účinne uplatňovať menej reštriktívne opatrenia. V následných rozhodnutiach by mal byť zohľadnený vývoj ohrozenia verejného zdravia. Členské štáty by mali obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v súlade s rozhodnutím Rady bezodkladne oznámiť Európskemu parlamentu, Komisii a ostatným členským štátom.

(40) Obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, či už na základe jednostranných rozhodnutí členských štátov, alebo na úrovni Únie, má závažné dôsledky na fungovanie schengenského priestoru a právo na voľný pohyb. S cieľom zabezpečiť, aby sa každé rozhodnutie o obnovení kontroly hraníc prijalo len v prípade potreby ako posledná možnosť, by sa rozhodnutie o dočasnom obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc malo zakladať na spoločných kritériách a byť striktne nevyhnutné a primerané.

(41) V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie sa odchýlenie od základnej zásady voľného pohybu osôb musí vykladať prísne a koncept verejného poriadku predpokladá existenciu skutočného, aktuálneho a dostatočne závažného ohrozenia, ktoré má vplyv na niektorý zo základných záujmov spoločnosti.

(42) V prvom rade by členské štáty mali posúdiť vhodnosť dočasnej kontroly hraníc na vnútorných hraniciach vzhľadom na povahu identifikovaného závažného ohrozenia, ako aj vhodnosť alternatívnych opatrení z hľadiska dosiahnutia rovnakých cieľov ako kontrola hraníc na vnútorných hraniciach, ako napr. primeraných kontrol uskutočňovaných pri výkone policajných právomocí alebo iných verejných právomocí alebo prostredníctvom foriem policajnej spolupráce stanovených v práve Únie vrátane možnosti využiť konanie o odovzdaní alebo spoločných opatrení týkajúcich sa dočasných cestovných obmedzení. V tejto súvislosti by členské štáty mali venovať osobitnú pozornosť pravdepodobnému vplyvu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach na pohyb osôb v rámci priestoru bez kontroly vnútorných hraníc a na fungovanie cezhraničných regiónov a mali by takýto vplyv posúdiť. Toto posúdenie by malo byť súčasťou oznámenia, ktoré majú členské štáty zaslať Komisii, Parlamentu a Rade. V prípade predĺženia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach z dôvodu predvídateľných udalostí nad rámec pôvodného obdobia šiestich mesiacov by členský štát mal vykonať aj posúdenie rizík. Uvedené posúdenie rizík by malo obsahovať podrobnosti o rozsahu a predpokladanom vývoji identifikovaného závažného ohrozenia, informácie o očakávanej dĺžke trvania identifikovaného závažného ohrozenia a o úsekoch vnútorných hraníc, ktoré sú tým dotknuté, informácie o opatreniach na koordináciu s inými členskými štátmi, na ktoré takéto opatrenia majú vplyv, a o opatreniach, ktoré dotknutý členský štát prijal a plánuje prijať na zmiernenie identifikovaného závažného ohrozenia s cieľom zrušiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach v záujme zachovania zásady voľného pohybu.

(43) S cieľom obmedziť škodlivé dôsledky vyplývajúce z obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach by každé rozhodnutie o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach malo byť sprevádzané zmierňujúcimi opatreniami. Takéto opatrenia by mali zahŕňať opatrenia na zabezpečenie bezproblémového fungovania tranzitu tovaru a osôb pracujúcich v doprave a námorníkov, a to vytvorením „zelených jazdných pruhov“. Na účely zohľadnenia potreby zabezpečiť pohyb osôb, ktorých činnosti môžu byť nevyhnutné na zachovanie dodávateľského reťazca alebo poskytovanie základných služieb, by členské štáty navyše mohli uplatňovať aj existujúce usmernenia pre cezhraničných pracovníkov stanovené v oznámení Komisie z 30. marca 2020 s názvom Usmernenia týkajúce sa uplatňovania voľného pohybu pracovníkov počas pandémie ochorenia COVID-19. V pravidlách upravujúcich obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach by sa preto malo prihliadať na usmernenia a odporúčania,

ktoré boli počas pandémie ochorenia COVID-19 prijaté ako solídna záchranná sieť pre jednotný trh, aby sa zaistilo, že ich budú členské štáty uplatňovať ako zmierňujúce opatrenia počas obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Mali by sa stanoviť najmä opatrenia, ktoré zabezpečia neprerušené fungovanie jednotného trhu a ochránia záujmy cezhraničných regiónov a partnerských miest, ako napr. povolenia alebo výnimky pre obyvateľov cezhraničných regiónov.

(44) Oznámenie, ktoré majú poskytnúť členské štáty, by malo zohrávať rozhodujúcu úlohu pri posudzovaní súladu s kritériami a podmienkami dočasného obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. S cieľom zaistiť riadne monitorovanie obnovenej kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a zlepšiť kvalitu informácií, ktoré Komisia dostáva, by Komisia mala prijať vykonávací akt s cieľom stanoviť vzor oznámenia o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Od členských štátov by sa nemalo vyžadovať, aby poskytli všetky informácie, ak je to opodstatnené z dôvodov verejnej bezpečnosti so zreteľom na dôvernosť prebiehajúcich vyšetrovaní. Členské štáty by mali byť oprávnené utajiť všetky informácie alebo časti informácií poskytnutých v oznámení, a to bez toho, aby tým bolo dotknuté fungovanie vhodných a bezpečných kanálov.

(45) S cieľom zabezpečiť, aby kontrola hraníc na vnútorných hraniciach bola skutočne poslednou možnosťou uplatňovanou len na také dlhé obdobie, aké je nevyhnutné, a s cieľom umožniť posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v záujme riešenia predvídateľných hrozieb a umožniť Komisii posúdiť, či takáto kontrola predstavuje výnimočné opatrenie, by členské štáty mali vypracovať posúdenie rizík a predložiť ho Komisii v prípade, že dôjde k predĺženiu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach nad rámec pôvodného obdobia 6 mesiacov v reakcii na predvídateľné hrozby. Členské štáty musia predovšetkým objasniť rozsah a vývoj identifikovaného závažného ohrozenia vrátane očakávanej dĺžky jeho trvania a úsekov vnútorných hraníc, ktoré tým môžu byť dotknuté, dôvodov, prečo alternatívne opatrenia nevyriešia identifikované ohrozenie, ako aj svoje opatrenia na koordináciu s inými členskými štátmi, na ktoré má alebo pravdepodobne bude mať kontrola hraníc na vnútorných hraniciach vplyv.

(46) Komisia by mala byť na základe prijatého oznámenia oprávnená požiadať o dodatočné informácie, a to aj o posúdení rizík alebo o opatreniach zameraných na spoluprácu a koordináciu s členskými štátmi, ktorých sa dotýka plánované predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Ak oznámenie nie je v súlade s minimálnymi požiadavkami, Komisia by mala s dotknutým členským štátom toto oznámenie prediskutovať a požiadať o dodatočné informácie alebo požiadať tento členský štát o doplnenie jeho pôvodného oznámenia.

(47) Komisia by mala aspoň raz ročne predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o fungovaní priestoru bez kontroly vnútorných hraníc (správa o stave Schengenu). Komisia by mala mať takisto možnosť diskutovať o tejto správe osobitne s Európskym parlamentom a Radou. Súčasťou správy by mal byť zoznam všetkých rozhodnutí o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach prijatých počas príslušného roka, ako aj opatrení, ktoré Komisia prijala v súvislosti s obnovením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. V správe by sa mala venovať osobitná pozornosť kontrole hraníc, ktoré sa uplatňujú dlhšie ako 12 mesiacov. Správa by mala obsahovať aj posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti obnovenia a predĺženia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v období, na ktoré sa uvedená správa vzťahuje, ako aj informácie o trendoch v priestore bez kontroly vnútorných hraníc, pokiaľ ide o neoprávnený pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín, a to s prihliadnutím na dostupné informácie od príslušných agentúr Únie a analýzu údajov z príslušných informačných systémov. Správa o stave Schengenu by mala navyše zahŕňať oznamovaciu povinnosť vyplývajúcu z článku 20 schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu.

(48) K správe o stave Schengenu by mala byť pripojená správa podľa článku 25 nariadenia (EÚ) 2022/922.

(49) Mechanizmus dočasného obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v naliehavých situáciách alebo na riešenie predvídateľných hrozieb by mal Komisii umožniť, aby uskutočnila konzultácie medzi členskými štátmi. Komisia by mala usporiadať konzultácie, ak o to priamo dotknutý členský štát požiada. Príslušné agentúry Únie by mali byť zapojené do tohto procesu, aby vo vhodných prípadoch poskytli svoje odborné znalosti. Takéto konzultácie by sa mali zamerať na možnosť uplatnenia alternatívnych opatrení a v prípade potreby praktické opatrenia na vykonávanie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a ich trvanie. Takéto konzultácie by mali byť povinné v prípade, že Komisia alebo členský štát vydá stanovisko, v ktorom vyjadrí obavy v súvislosti s obnovením kontroly hraníc.

(50) Komisia a členské štáty by si mali ponechať možnosť vyjadriť akékoľvek obavy, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a primeranosť rozhodnutia členského štátu obnoviť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach z dôvodu naliehavosti alebo s cieľom riešiť predvídateľnú hrozbu. V prípade, že sa kontrola vnútorných hraníc obnoví alebo predĺži z dôvodu predvídateľných hrozieb na celkové obdobie presahujúce 12 mesiacov, Komisii by mala vydať stanovisko, v ktorom sa posúdi nevyhnutnosť a primeranosť takejto kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Ak sa členský štát domnieva, že došlo k závažnej výnimočnej situácii, ktorá odôvodňuje pretrvávajúcu potrebu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach na obdobie presahujúce 2 roky, mali by sa stanoviť dodatočné záruky, pokiaľ ide o posúdenie rizík. Oznámenie dotknutého členského štátu by malo zahŕňať opatrenia, ktoré má v úmysle prijať, v náležitom prípade aj v spolupráci s inými členskými štátmi, a ktoré umožňujú riešiť dané ohrozenie, ako aj prezentáciu prostriedkov, opatrení, podmienok a harmonogramu zvažovaných v záujme čo najskoršieho zrušenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, aby sa zachovala zásada voľného pohybu. Komisia by mala v takom prípade vydať nové stanovisko. Takýmto stanoviskom nie sú dotknuté opatrenia na presadzovanie práva ani postup v prípade nesplnenia povinností, ktoré by Komisia v úlohe strážkyne zmlúv mala byť schopná kedykoľvek iniciovať proti akémukoľvek členskému štátu za nesplnenie povinností vyplývajúcich z práva Únie. V prípade vydania stanoviska by Komisia mala začať konzultácie s dotknutými členskými štátmi. Hoci v priestore bez kontroly vnútorných hraníc nie je závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti členského štátu nevyhnutne časovo obmedzené, v záujme zachovania zásady voľného pohybu je potrebné obmedziť maximálne trvanie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach na základe toho istého závažného ohrozenia, a to najviac na 2 roky. Za výnimočných okolností a za určitých podmienok by členské štáty mali mať možnosť rozhodnúť o predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach o ďalšie dve obdobia šiestich mesiacov. Kontrola hraníc na vnútorných hraniciach na základe rovnakého závažného ohrozenia by v žiadnom prípade nemala presiahnuť celkovo 3 roky.

(51) Členské štáty by mali byť naďalej povinné predložiť po zrušení kontroly Európskemu parlamentu, Rade a Komisii správu o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, aby sa umožnila ex post analýza rozhodnutia o dočasnom obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Ak sa kontrola hraníc vykonáva počas dlhšieho obdobia, ďalšia takáto správa by sa mala predložiť po 12 mesiacoch a potom opäť o 12 mesiacov, ak sa kontrola výnimočne vykonáva naďalej. V správe by sa malo uviesť najmä počiatočné a následné posúdenie potreby kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a dodržiavania kritérií obnovenia kontroly hraníc. Komisia by mala vo vykonávacom akte stanoviť vzor pre takéto správy a sprístupniť vzor online.

(52) Pri vykonávaní tohto nariadenia členské štáty nemajú diskriminovať osoby na základe pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického či iného presvedčenia, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

(53) Príslušné orgány uvedené v tomto nariadení by mali pri všetkých činnostiach, ktoré vykonávajú podľa tohto nariadenia, a to aj pri uplatňovaní svojich právomocí vykonávať kontroly, plne dodržiavať pravidlá ochrany osobných údajov podľa práva Únie. Na spracúvanie osobných údajov príslušnými vnútroštátnymi orgánmi na účely tohto nariadenia sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([18]) alebo smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 ([19]) v ich príslušných oblastiach pôsobnosti.

(54) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to posilniť fungovanie schengenského priestoru, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, keďže je potrebné vykonať zmenu spoločných pravidiel zavedených na úrovni Únie, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(55) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto nariadenie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto nariadení, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([19]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

(56) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ([20]); Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(57) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* ([21]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES ([22]).

(58) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ([23]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES ([24]).

(59) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ([25]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ ([26]).

(60) Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 2004/38/ES.

(61) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané predovšetkým v charte.

(62) Nariadenie (EÚ) 2016/399 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (EÚ) 2016/399 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

a) bod 12 sa nahrádza takto:

„12. ‚hraničný dozor' je sledovanie hraníc mimo hraničných priechodov a sledovanie hraničných priechodov mimo stanovených otváracích hodín vrátane preventívnych opatrení s cieľom predchádzať neoprávnenému prekračovaniu hraníc alebo obchádzaniu hraničných kontrol alebo ich odhaľovať, prispievať k zlepšovaniu prehľadu o situácii, bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti a prijímať opatrenia proti osobám, ktoré neoprávnene prekročili hranicu";

([20]) Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).
([21]) Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36.
([22]) Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).
([23]) Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52.
([24]) Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).
([25]) Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 21.
([26]) Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19.

b) dopĺňajú sa tieto body:

„27. ‚rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia' je mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia, ktorú na úrovni Únie uznala Komisia so zreteľom na informácie od príslušných vnútroštátnych orgánov a pri ktorej by závažné cezhraničné ohrozenie zdravia mohlo mať rozsiahle dôsledky na výkon práva na voľný pohyb.

28. ‚nevyhnutná cesta' je cesta osoby, ktorá je vyňatá z obmedzení vstupu podľa článku 21a ods. 4 alebo 5, súvisiaca s nevyhnutnou funkciou alebo potrebou, s prihliadnutím na všetky príslušné medzinárodné záväzky Únie a členských štátov;

29. ‚cesta, ktorá nie je nevyhnutná' je cesta na iné účely ako nevyhnutná cesta;

30. ‚dopravné uzly' sú letiská, námorné alebo riečne prístavy, vlakové alebo autobusové stanice, ako aj nákladné terminály."

2. V článku 5 sa v odseku 3 dopĺňa tento pododsek:

„Členské štáty môžu v prípade, že sa veľký počet migrantov pokúša hromadne a použitím sily neoprávnene prekročiť ich vonkajšie hranice, prijať potrebné opatrenia na zachovanie bezpečnosti a verejného poriadku."

3. V článku 5 sa dopĺňa tento odsek:

„4. Členské štáty môžu, najmä v prípade inštrumentalizácie migrácie, ktorá je uvedená v článku 1 ods. 4 písm. b) prvej vete nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 (*), dočasne uzavrieť konkrétne hraničné priechody oznámené podľa odseku 1 druhého pododseku tohto článku alebo obmedziť ich otváracie hodiny, ak si to vyžadujú okolnosti.

Akékoľvek opatrenie v súlade s prvým pododsekom tohto odseku a odsekom 3 druhým pododsekom tohto článku sa vykonáva spôsobom, ktorý je primeraný a ktorý v plnej miere zohľadňuje práva:

a) osôb, ktoré požívajú právo na voľný pohyb v súlade s právom Únie;

b) štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú osobami s dlhodobým pobytom podľa smernice Rady 2003/109/ES (**), osôb, ktoré odvodzujú svoje právo na pobyt z iných nástrojov práva Únie alebo vnútroštátneho práva alebo ktoré sú držiteľmi národných dlhodobých víz, ako aj ich príslušných rodinných príslušníkov, a

c) štátnych príslušníkov tretích krajín uchádzajúcich sa o medzinárodnú ochranu.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 zo 14. mája 2024, ktorým sa rieši krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1147 (Ú. v. EÚ L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(**) Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004, s. 44)."

4. Článok 13 sa nahrádza takto:

„Článok 13

Hraničný dozor

1. Hlavným účelom hraničného dozoru je zabraňovať neoprávnenému prekračovaniu hranice alebo ho odhaľovať, prispievať k zlepšovaniu prehľadu o situácii na hraniciach, bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti a prijímať opatrenia proti osobám, ktoré prekročili hranicu neoprávnene. Jeho súčasťou je aj vykonávanie analýz rizík. Bez toho, aby boli dotknuté články 3 a 4, osoba, ktorá prekročila hranicu neoprávnene a ktorá nemá právo zdržiavať sa na území dotknutého členského štátu, sa zadrží a postupuje sa voči nej v súlade so smernicou 2008/115/ES.

2. Pri výkone hraničného dozoru používa pohraničná stráž všetky potrebné zdroje vrátane pevne umiestnených alebo mobilných jednotiek. Hraničný dozor sa vykonáva takým spôsobom, aby sa osobám zabránilo v neoprávnenom prekračovaní hraníc mimo hraničných priechodov alebo vo vyhýbaní sa kontrolám na hraničných priechodoch a aby sa osoby od takéhoto konania odradili, a vykonáva sa v plnom súlade s povinnosťami stanovenými v článku 4.

3. Dozor mimo hraničných priechodov vykonávajú príslušníci pohraničnej stráže, ktorých počet a metódy sú prispôsobené existujúcim alebo predpokladaným rizikám a hrozbám. Pri tomto dozore sa využívajú situačné prehľady, aby sa zvýšili možnosti znížiť straty na životoch migrantov na vonkajších hraniciach, pozdĺž nich alebo v ich blízkosti. Jeho súčasťou sú časté a náhle zmeny časov vykonávania dozoru a ďalších metód alebo techník s cieľom účinne zabraňovať alebo odhaľovať prípady neoprávneného prekročenia hranice.

4. Dozor vykonávajú pevne umiestnené alebo mobilné jednotky, ktoré si plnia svoje povinnosti tým, že sa rozmiestnia na miestach, ktoré sú známe alebo považované za citlivé. Cieľom takéhoto dozoru je zabrániť prípadom neoprávneného prekračovania hranice alebo zadržať osoby v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajších hraníc. Dozor možno vykonávať aj použitím technických prostriedkov vrátane elektronických prostriedkov, zariadení, systémov na sledovanie a vo vhodných prípadoch aj všetkých typov pevne umiestnenej a mobilnej infraštruktúry.

5. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 37 tohto nariadenia prijímať delegované akty týkajúce sa ďalších opatrení upravujúcich dozor vrátane vypracovania spoločných minimálnych noriem pre hraničný dozor. V týchto spoločných minimálnych normách sa zohľadní druh hraníc, a to pozemné, námorné alebo vzdušné hranice, stupne vplyvu priradené každému úseku vonkajších hraníc v súlade s článkom 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 (*) a iné relevantné faktory, ako sú geografické osobitosti.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).“

5. Názov kapitoly V sa mení takto: „Osobitné opatrenia týkajúce sa vonkajších hraníc“.

6. Vkladá sa tento článok:

„Článok 21a

Dočasné obmedzenia pri cestovaní do Únie

1. Tento článok sa vzťahuje na rozsiahle mimoriadne situácie v oblasti verejného zdravia.

2. Rada na základe návrhu Komisie môže prijať vykonávacie nariadenie, ktorým sa stanovia dočasné obmedzenia pri cestovaní do členských štátov, ktoré sa majú uplatňovať na vonkajších hraniciach.

Dočasné obmedzenia pri cestovaní môžu zahŕňať obmedzenia pri vstupe do členských štátov a dočasné obmedzenia súvisiace so zdravím, ktoré sú nevyhnutné na ochranu verejného zdravia v priestore bez kontroly vnútorných hraníc. Medzi uvedenými dočasnými obmedzeniami súvisiacimi so zdravím môže byť testovanie, karanténa a samoizolácia.

Dočasné obmedzenia pri cestovaní do Únie musia byť primerané a nediskriminačné. Ak členský štát prijme prísnejšie obmedzenia, než sú obmedzenia stanovené vo vykonávacom akte, tieto obmedzenia nemajú negatívny vplyv na fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc. Dočasné obmedzenia súvisiace so zdravím uložené osobám, ktoré požívajú právo na voľný pohyb v súlade s právom Únie, musia byť vždy v súlade so smernicou 2004/38/ES.

3. Tieto kategórie osôb sú vyňaté z obmedzení pri vstupe bez ohľadu na účel svojej cesty:

a) osoby, ktoré požívajú právo na voľný pohyb v súlade s právom Únie;

b) štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sú osobami s dlhodobým pobytom podľa smernice 2003/109/ES, osoby, ktoré odvodzujú svoje právo na pobyt z iných nástrojov práva Únie alebo vnútroštátneho práva, a to aj osoby s udelenou medzinárodnou ochranou, alebo osoby, ktoré sú držiteľmi národných dlhodobých víz, ako aj ich príslušní rodinní príslušníci.

4. Kategórie osôb uvedené v prílohe XI časti A sú vyňaté z obmedzení pri vstupe.

5. Akákoľvek kategória osôb uvedená v prílohe XI časti B je vyňatá z obmedzení pri vstupe, ak je uvedená kategória zahrnutá do vykonávacieho nariadenia uvedeného v odseku 2.

6. Vykonávacím nariadením uvedeným v odseku 2 sa podľa potreby:

a) v prípade, že si to vyžaduje povaha rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia, určia kategórie osôb uskutočňujúcich nevyhnutnú cestu podľa časti B prílohy XI, ktoré majú byť vyňaté z obmedzení pri vstupe;

b) určia všetky geografické oblasti alebo tretie krajiny, z ktorých cesta môže podliehať obmedzeniam alebo vyňatiu z obmedzení, a stanoví postup na pravidelné preskúmanie situácie takýchto oblastí alebo krajín a uložených obmedzení pri cestovaní na základe objektívnej metodiky a objektívnych kritérií, najmä epidemiologickej situácie;

c) stanovia podmienky, za ktorých cestu, ktorá nie je nevyhnutná, možno obmedziť alebo vyňať z obmedzení, vrátane dôkazu, ktorý sa má predložiť na preukázanie dôvodnosti výnimky, a podmienok týkajúcich sa trvania a povahy pobytu v oblastiach alebo krajinách uvedených v písmene b);

d) odkáže na minimálne dočasné obmedzenia súvisiace so zdravím, ktorým môžu podliehať osoby uvedené v odseku 3 písm. a) a b);

e) odchylne od odsekov 4 a 5 sa stanovia podmienky, za ktorých môžu byť cestovné obmedzenia uložené osobám uskutočňujúcim nevyhnutné cesty.

7. Obmedzenia vstupu do členských štátov sa osobám uskutočňujúcim nevyhnutné cesty uložia len výnimočne na prísne obmedzené obdobie, kým nie sú k dispozícii dostatočné informácie o rozsiahlych mimoriadnych situáciách v oblasti verejného zdravia uvedených v odseku 1, a kým Rada na návrh Komisie neurčí a neprijme alternatívne obmedzenia súvisiace so zdravím, ktoré sú potrebné na ochranu verejného zdravia a ktoré sa majú uplatňovať na tieto osoby.“

7. Článok 23 sa nahrádza takto:

„Článok 23

Kontroly na území členských štátov

Absenciou kontroly hraníc na vnútorných hraniciach nie sú dotknuté:

a) výkon policajných právomocí alebo iných verejných právomocí príslušnými orgánmi členských štátov na ich území vrátane ich pohraničných oblastí vnútorných hraníc, ktoré im boli udelené podľa vnútroštátneho práva, pokiaľ výkon uvedených právomocí nemá účinok rovnocenný s hraničnými kontrolami. Výkon takýchto právomocí môže vo vhodných prípadoch zahŕňať používanie technológií na monitorovanie a sledovanie, ktoré sa všeobecne používajú na danom území, na riešenie ohrozenia verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku. Výkon ich právomocí príslušnými orgánmi sa nepovažuje za rovnocenný s výkonom hraničných kontrol, ak opatrenia spĺňajú každú z týchto podmienok:

i) nemajú za cieľ kontrolu hraníc;

ii) zakladajú sa na všeobecných policajných informáciách alebo, ak je cieľom zastaviť šírenie infekčnej choroby, na informáciách o verejnom zdraví, a skúsenostiach príslušných orgánov vo vzťahu k možným ohrozeniam verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku a ich cieľom je predovšetkým:

— bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti,

— obmedziť neoprávnené prisťahovalectvo, alebo

— zamedziť šíreniu infekčnej choroby s epidemickým potenciálom, ktorej výskyt identifikovalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb;

iii) plánujú a vykonávajú sa spôsobom, ktorý sa zreteľne odlišuje od systematických kontrol osôb na vonkajších hraniciach, a to aj pokiaľ sa vykonávajú v dopravných uzloch alebo priamo v prostriedkoch verejnej dopravy a pokiaľ sa vykonávajú na základe posúdenia rizík;

b) možnosť príslušných orgánov členského štátu alebo dopravcov vykonávať bezpečnostné kontroly osôb v dopravných uzloch v súlade s vnútroštátnym právom za predpokladu, že takéto kontroly sa vykonávajú aj u osôb cestujúcich v rámci členského štátu;

c) možnosť členského štátu uložiť právnymi predpismi povinnosť mať pri sebe potvrdenia a doklady alebo byť ich držiteľom;

d) možnosť členského štátu uložiť právnymi predpismi štátnym príslušníkom tretích krajín povinnosť nahlásiť svoju prítomnosť na jeho území a vedúcim ubytovacích zariadení povinnosť zabezpečiť, aby štátni príslušníci tretích krajín, s výnimkou sprevádzajúcich manželov/manželiek alebo sprevádzajúcich maloletých osôb alebo účastníkov skupinovej cesty, vyplnili a podpísali prihlášky podľa ustanovení článku 22 a článku 45 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (ďalej len ‚Schengenský dohovor').“

8. Vkladá sa tento článok:

„Článok 23a

Postup pri odovzdávaní osôb zadržaných v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 22, sa v tomto článku stanovuje postup na odovzdanie štátneho príslušníka tretej krajiny zadržaného v pohraničnej oblasti podľa článku 23, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

a) štátny príslušník tretej krajiny je zadržaný počas kontrol, ktoré vykonávajú príslušné orgány oboch členských štátov v rámci dvojstrannej spolupráce, ktorá môže zahŕňať najmä spoločné policajné hliadky, za predpokladu, že členské štáty súhlasili s použitím takéhoto postupu v rámci uvedenej dvojstrannej spolupráce, a

b) existujú zjavné náznaky, že štátny príslušník tretej krajiny pricestoval priamo z iného členského štátu, a na základe informácií, ktoré majú zadržiavajúce orgány bezprostredne k dispozícii, vrátane vyhlásení dotknutej osoby, dokladu totožnosti, cestovných alebo iných dokladov, ktoré mala táto osoba pri sebe, alebo výsledkov vyhľadávania v príslušných vnútroštátnych databázach a databázach Únie sa zistilo, že tento štátny príslušník tretej krajiny nemá právo zdržiavať sa na území členského štátu, do ktorého pricestoval.

Postup stanovený v odsekoch 1 a 2 sa nevzťahuje na žiadateľov v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 (*) ani na osoby s udelenou medzinárodnou ochranou v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 (**).

Pri odovzdávaní štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorého odovzdávajúci členský štát považuje za maloletú osobu, tento odovzdávajúci členský štát informuje prijímajúci členský štát o tejto domnienke a oba členské štáty zabezpečia, aby sa všetky opatrenia prijali v najlepšom záujme dieťaťa a v súlade s ich príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

2. Príslušné orgány členského štátu môžu odchylne od článku 6 ods. 1 smernice 2008/115/ES v prípade, že sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, rozhodnúť o okamžitom odovzdaní dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny členskému štátu, z ktorého táto osoba prišla, v súlade s postupom stanoveným v prílohe XII.

3. Štátni príslušníci tretích krajín zadržaní v pohraničných oblastiach a odovzdaní v rámci tohto postupu v tomto článku majú právo odvolať sa. Odvolanie proti rozhodnutiu o odovzdaní sa podáva v súlade s vnútroštátnym právom odovzdávajúceho členského štátu. Týmto štátnym príslušníkom tretích krajín sa poskytne účinný prostriedok nápravy v súlade s článkom 47 charty. Zároveň im odovzdávajúci členský štát poskytne písomnú informáciu o kontaktných miestach schopných poskytnúť informácie o zástupcoch, ktorí sú podľa vnútroštátneho práva príslušní konať v mene uvedených štátnych príslušníkov tretích krajín, a to v jazyku, ktorému rozumejú alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumejú. Podanie takéhoto odvolania nemá odkladný účinok.

4. Ak odovzdávajúci členský štát uplatňuje postup uvedený v odseku 2, od prijímajúceho členského štátu sa vyžaduje, aby prijal všetky opatrenia potrebné na prijatie dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny v súlade s postupmi stanovenými v prílohe XII. V prijímajúcom členskom štáte sa uplatňujú všetky príslušné ustanovenia smernice 2008/115/ES.

5. Členské štáty vymedzia v rámci svojej dvojstrannej spolupráce praktické opatrenia, a to aj preto, aby sa mohli použitiu postupu uvedenému v tomto článku spravidla vyhnúť, najmä na úsekoch vnútorných hraníc, na ktorých sa obnovili alebo predĺžili hraničné kontroly.

6. Postupom stanoveným v tomto článku nie sú dotknuté existujúce dvojstranné dohody alebo dojednania uvedené v článku 6 ods. 3 smernice 2008/115/ES.

7. Od 11. júla 2025 a následne každý rok členské štáty predkladajú Komisii údaje zaznamenané v súlade s bodom 4 časti A prílohy XII.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 zo 14. mája 2024 o normách pre podmienky, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti na priznanie postavenia osôb udelenou medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah udelenej ochrany, ktorým sa mení smernica Rady 2003/109/ES a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).“

9. V článku 24 sa prvý odsek nahrádza takto:

„Členské štáty odstránia všetky prekážky, ktoré bránia plynulej premávke na cestných priechodoch na vnútorných hraniciach, najmä akékoľvek obmedzenia rýchlosti, ktoré sa nezakladajú výlučne na hľadisku bezpečnosti cestnej premávky alebo ktoré nie sú nevyhnutné na používanie technológií uvedených v článku 23 písm. a).“

10. Článok 25 sa nahrádza takto:

„Článok 25

Všeobecný rámec pre dočasné obnovenie alebo predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach

1. Ak existuje v priestore bez kontroly vnútorných hraníc závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti v niektorom z členských štátov, tento členský štát môže výnimočne obnoviť kontrolu hraníc na celej dĺžke alebo na určitých úsekoch svojich vnútorných hraníc.

Za príčinu závažného ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti sa môžu považovať najmä:

a) teroristické činy alebo hrozby a hrozby, ktoré predstavuje závažná organizovaná trestná činnosť;

b) rozsiahle mimoriadne situácie v oblasti verejného zdravia;

c) výnimočná situácia, ktorá sa vyznačuje náhlymi rozsiahlymi neoprávnenými pohybmi štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi a predstavuje značný tlak na celkové zdroje a kapacity dobre pripravených príslušných orgánov a mohla byť ohroziť celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc, o čom svedčí analýza informácií a všetky dostupné údaje, a to aj od príslušných agentúr Únie;

d) rozsiahle alebo významné medzinárodné podujatia;

2. V každom prípade je obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach len krajnou možnosťou. Rozsah a trvanie dočasného obnovenia kontroly hraníc neprekročí mieru, ktorá je nevyhnutne potrebná na reakciu na identifikované závažné ohrozenie.

Kontrolu hraníc možno podľa článkov 25a a 28 obnoviť alebo predĺžiť len vtedy, ak sa členský štát domnieva, že takéto opatrenie je nevyhnutné a primerané, a to vzhľadom na kritériá uvedené v článku 26 ods. 1, a v prípade predĺženia takejto kontroly aj vzhľadom na posúdenie rizík uvedené v článku 26 ods. 2 Kontrolu hraníc možno obnoviť aj v súlade s článkom 29, pričom sa zohľadnia kritériá uvedené v článku 30.

3. Ak rovnaké závažné ohrozenie pretrváva, kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach možno predĺžiť v súlade s článkami 25a alebo 29 alebo, ak sa týka rozsiahlych mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia, v súlade s článkom 28.

Rovnaké závažné ohrozenie pretrváva vtedy, ak sú dôvody, ktoré členský štát predložil na predĺženie kontroly hraníc, založené na tých istých skutočnostiach ako v prípade pôvodného obnovenia kontroly hraníc.“

11. Vkladá sa tento článok:

„Článok 25a

Postup v prípadoch, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení v dôsledku nepredvídateľných alebo predvídateľných udalostí

1. Ak je závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti v niektorom členskom štáte nepredvídateľné a vyžaduje si okamžité prijatie opatrení, členský štát môže výnimočne okamžite obnoviť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach.

2. Členský štát súčasne s obnovením kontroly hraníc podľa odseku 1 tohto článku oznámi toto obnovenie kontroly hraníc Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom v súlade s článkom 27 ods. 1

3. Ak členský štát obnoví kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach podľa odseku 1, kontrola hraníc zostane v platnosti najviac 1 mesiac. Ak závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti pretrváva dlhšie ako uvedené obdobie, členský štát môže predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach na ďalšie obdobia, pričom maximálna dĺžka ich trvania nepresiahne tri mesiace.

4. Ak je závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti v niektorom z členských štátov predvídateľné, členský štát oznámi túto skutočnosť Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom v súlade s článkom 27 ods. 1 najneskôr 4 týždne pred plánovaným obnovením kontroly hraníc alebo čo najskôr, ak sú okolnosti, ktoré si vyžadujú obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, známe neskôr ako 4 týždne pred plánovaným obnovením takejto kontroly.

5. Ak sa uplatňuje odsek 4 tohto článku a bez toho, aby bol dotknutý odsek 6, možno kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach obnoviť na obdobie najviac šiestich mesiacov. Ak závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti po uplynutí uvedeného obdobia pretrváva, členský štát môže predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach na obdobie najviac 6 mesiacov, a to aj opakovane. Každé predĺženie sa oznámi Európskemu parlamentu, Rade a Komisii a ostatným členským štátom v súlade s článkom 27 a v lehotách uvedených v odseku 4 tohto článku. S výhradou odseku 6 tohto článku maximálne trvanie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach nepresiahne 2 roky.

6. Ak sa členský štát domnieva, že v súvislosti s pretrvávajúcim závažným ohrozením nastala závažná výnimočná situácia, ktorá odôvodňuje pretrvávajúcu potrebu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach nad rámec maximálneho obdobia uvedeného v odseku 5 tohto článku, oznámi Európskemu parlamentu, Rade a Komisii a ostatným členským štátom svoj úmysel predĺžiť kontrolu vnútorných hraníc o ďalšie obdobie trvajúce najviac 6 mesiacov. Toto oznámenie sa uskutoční najneskôr štyri týždne pred plánovaným predĺžením a zohľadní sa v ňom stanovisko Komisie vydané podľa článku 27a ods. 3, obsahuje posúdenie rizík v súlade s článkom 26 ods. 2:

a) zdôvodní pretrvávajúce ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti;

b) zdôvodní, že alternatívne opatrenia na odstránenie ohrozenia sa v čase oznámenia považujú za neúčinné alebo sa zistilo, že sú neúčinné;

c) prezentuje zvažované zmierňujúce opatrenia, ktoré majú sprevádzať kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach;

d) vo vhodných prípadoch obsahuje aj opis zvažovaných prostriedkov, opatrení, podmienok a harmonogramu s cieľom zrušiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach.

Komisia do troch mesiacov od oznámenia uvedeného v prvom pododseku vydá nové stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti predĺženia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Po doručení uvedeného oznámenia môže Komisia z vlastnej iniciatívy alebo musí na žiadosť priamo dotknutého členského štátu začať konzultačný postup v súlade s článkom 27a ods. 1

Ak sa v závažnej výnimočnej situácii potvrdí pretrvávajúca potreba kontroly hraníc na vnútorných hraniciach na základe postupu uvedeného v tomto odseku a dodatočné obdobie 6 mesiacov uvedené v prvom pododseku nie je postačujúce, aby sa zabezpečila dostupnosť účinných alternatívnych opatrení na riešenie pretrvávajúceho ohrozenia, členský štát môže rozhodnúť o predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach na ďalšie a posledné dodatočné obdobie najviac 6 mesiacov v súlade s posúdením rizík uvedeným v druhom pododseku. Ak sa členský štát rozhodne, že ho predĺži, bezodkladne oznámi Komisii svoj zámer predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach. Komisia bezodkladne prijme odporúčanie k zlučiteľnosti takéhoto konečného predĺženia so zmluvami, najmä so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality. V uvedenom odporúčaní sa vo vhodných prípadoch v spolupráci s ostatnými členskými štátmi určia aj účinné kompenzačné opatrenia, ktoré sa majú vykonať.“

12. Článok 26 sa nahrádza takto:

„Článok 26

Kritériá pre dočasné obnovenie a predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach

1. S cieľom určiť, či je obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach nevyhnutné a primerané v súlade s článkom 25 ods. 2, členský štát posúdi najmä:

a) vhodnosť opatrenia, t. j. obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, vzhľadom na povahu identifikovaného závažného ohrozenia, pričom zohľadní najmä to, či je pravdepodobné, že sa obnovením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach primerane zmierni ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, a či by ciele, ktoré sa sledujú takýmto predĺžením, bolo možné dosiahnuť:

   i) použitím alternatívnych opatrení, ako sú primerané kontroly vykonávané v kontexte kontrol v rámci územia, ako sa uvádza v článku 23 písm. a);

   ii) použitím postupu uvedeného v článku 23a;

   iii) inými formami policajnej spolupráce stanovenej v práve Únie;

   iv) spoločnými opatreniami týkajúcimi sa dočasných obmedzení pri cestovaní do členských štátov, ako sa uvádza v článku 21a ods. 2;

b) pravdepodobný vplyv takéhoto opatrenia na:

   i) pohyb osôb v priestore bez kontroly vnútorných hraníc a

   ii) fungovanie cezhraničných regiónov s prihliadnutím na silné sociálne a hospodárske väzby medzi nimi.

2. Ak sa kontrola hraníc na vnútorných hraniciach uplatňuje 6 mesiacov v súlade s článkom 25a ods. 5, dotknutý členský štát vykoná posúdenie rizík, ktoré okrem prvkov uvedených v článku 27 ods. 2 a 3 zahŕňa aj opätovné posúdenie kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku.

3. Ak došlo k obnoveniu alebo predĺženiu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, dotknuté členské štáty zabezpečia, aby boli zároveň prijaté vhodné opatrenia, ktoré zmiernia vplyvy obnovenia kontroly hraníc na osoby a prepravu tovaru, s osobitným prihliadnutím na úzke sociálne a hospodárske väzby medzi cezhraničnými regiónmi a na osoby uskutočňujúce nevyhnutnú cestu.“

13. Článok 27 sa nahrádza takto:

„Článok 27

Oznámenie o dočasnom obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a posúdenie rizík

1. Oznámenia členských štátov o obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach obsahujú tieto informácie:

a) dôvody obnovenia alebo predĺženia kontroly vrátane všetkých relevantných údajov upresňujúcich udalosti, ktoré predstavujú závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti;

b) rozsah navrhovaného obnovenia alebo predĺženia kontroly s uvedením úseku alebo úsekov vnútorných hraníc, na ktorých sa má kontrola hraníc obnoviť alebo predĺžiť;

c) názvy schválených priechodov;

d) dátum a trvanie plánovaného obnovenia alebo predĺženia kontroly;

e) posúdenie aspektov nevyhnutnosti a proporcionality uvedených v článku 26 ods. 1 a v prípade predĺženia v článku 26 ods. 2;

f) prípadne opatrenia, ktoré majú prijať ostatné členské štáty.

Oznámenie môžu spoločne predložiť dva alebo viaceré členské štáty.

Členské štáty predkladajú oznámenie podľa vzoru, ktorý stanoví Komisia podľa odseku 6.

2. Ak sa kontrola hraníc uplatňuje 6 mesiacov v súlade s článkom 25a ods. 5, každé ďalšie oznámenie o predĺžení takejto kontroly zahŕňa posúdenie rizík. V posúdení rizík sa uvedie rozsah a očakávaný vývoj závažného ohrozenia, najmä očakávaná dĺžka trvania závažného ohrozenia a úseky vnútorných hraníc, ktoré tým môžu byť dotknuté, ako aj informácie o koordinačných opatreniach s inými členskými štátmi, na ktoré má alebo pravdepodobne bude mať kontrola hraníc na vnútorných hraniciach vplyv.

3. Ak členské štáty obnovujú alebo predlžujú kontrolu hraníc z dôvodu situácie uvedenej v článku 25 ods. 1 písm. c), posúdenie požadované podľa odseku 1 písm. e) tohto článku obsahuje aj posúdenie rizík a informácie o náhlych rozsiahlych neoprávnených pohyboch vrátane všetkých informácií získaných od príslušných agentúr Únie v súlade s ich príslušnými mandátmi a analýzy údajov z príslušných informačných systémov.

4. Dotknutý členský štát na žiadosť Komisie poskytne akékoľvek ďalšie informácie vrátane informácií o koordinačných opatreniach s členskými štátmi, ktorých sa dotýka plánované predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, ako aj ďalších informácií, ktoré sú potrebné na posúdenie možného použitia opatrení uvedených v článkoch 23 a 23a.

5. Od členských štátov sa nevyžaduje, aby poskytli všetky informácie uvedené v odsekoch 1 až 4 tohto článku, ak je to opodstatnené z dôvodov verejnej bezpečnosti so zreteľom na dôvernosť prebiehajúcich vyšetrovaní. Členské štáty, ktoré predkladajú oznámenie podľa odseku 1 alebo 2, môžu v prípade potreby a v súlade s vnútroštátnym právom rozhodnúť o utajení všetkých oznamovaných informácií alebo ich častí, najmä posúdení rizík. Takéto utajenie nebráni tomu, aby ostatné členské štáty, ktorých sa dotýka dočasné obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, mali prístup k informáciám prostredníctvom vhodných a bezpečných kanálov. Takéto utajenie nebráni tomu, aby členské štáty informácie sprístupnili Európskemu parlamentu. Prenos informácií a dokumentov zasielaných Európskemu parlamentu podľa tohto článku a manipulácia s nimi nezahŕňa posúdenia rizík uvedené v odseku 2 a je v súlade s pravidlami postupovania utajovaných skutočností a manipulácie s nimi.

6. Komisia prijme vykonávací akt s cieľom stanoviť vzor uvedený v odseku 1 treťom pododseku tohto článku a sprístupní tento vzor online. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 38 ods. 2.“

14. Vkladá sa tento článok:

„Článok 27a

Konzultácie s členskými štátmi a stanovisko Komisie

1. Komisia po prijatí oznámení predložených podľa článku 27 ods. 1 môže z vlastnej iniciatívy alebo musí na žiadosť členského štátu, ktorého sa priamo dotýka kontrola hraníc na vnútorných hraniciach, začať konzultačný proces vrátane spoločných stretnutí medzi členským štátom, ktorý plánuje obnoviť alebo predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach, a ostatnými členskými štátmi, najmä tými, ktorých sa takéto opatrenia priamo dotýkajú, a príslušnými agentúrami Únie.

Cieľom konzultácií je preskúmanie najmä ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, nevyhnutnosti a primeranosti plánovaného obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, a to vzhľadom na vhodnosť alternatívnych opatrení, a ak sa kontrola hraníc obnovila, vplyv tejto kontroly hraníc, ako aj spôsoby zabezpečenia vykonávania vzájomnej spolupráce medzi členskými štátmi v súvislosti s obnovením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach.

Členský štát, ktorý plánuje obnoviť alebo predĺžiť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach, pri rozhodovaní o tom, či má obnoviť alebo predĺžiť kontrolu vnútorných hraníc, a pri vykonávaní kontroly hraníc na vnútorných hraniciach prihliada na výsledky týchto konzultácií.

2. Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát po prijatí oznámení predložených v súvislosti s obnovením alebo predĺžením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach bez toho, aby bol dotknutý článok 72 ZFEÚ, vydá stanovisko, ak má na základe informácií uvedených v oznámení a prípadne v posúdení rizík alebo na základe akýchkoľvek ďalších informácií obavy v súvislosti s nevyhnutnosťou a primeranosťou plánovaného obnovenia alebo predĺženia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach.

3. Komisia po prijatí oznámení predložených v súvislosti s predĺžením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach podľa článku 25a ods. 4, ktoré vedie k pokračovaniu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v celkovom trvaní 12 mesiacov, vydá stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti takejto kontroly hraníc.

Stanovisko Komisie obsahuje minimálne:

a) posúdenie toho, či je obnovenie alebo predĺženie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v súlade so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality;

b) posúdenie toho, či boli dostatočne preskúmané alternatívne opatrenia na odstránenie ohrozenia.

Ak sa posúdi obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a dospeje sa k záveru, že bolo zlučiteľné so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality, stanovisko obsahuje vo vhodných prípadoch odporúčania týkajúce sa zlepšenia spolupráce medzi členskými štátmi s cieľom obmedziť vplyv kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a prispieť k zníženiu pretrvávajúceho ohrozenia.

4. Ak sa vydá stanovisko uvedené v odseku 2 alebo 3, Komisia začne konzultačný proces v súlade s odsekom 1 s cieľom prediskutovať toto stanovisko s členskými štátmi.“

15. Článok 28 sa nahrádza takto:

„Článok 28

Osobitný mechanizmus pre prípady, keď rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia predstavuje riziko pre celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc

1. Ak Komisia stanoví, že existuje rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia, ktorá sa dotýka viacerých členských štátov, čo predstavuje riziko pre celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc, môže Rade predložiť návrh na prijatie vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa povoľuje obnovenie kontroly hraníc členskými štátmi vrátane akýchkoľvek vhodných zmierňujúcich opatrení na vnútroštátnej úrovni alebo úrovni Únie, ak dostupné opatrenia uvedené v článkoch 21a a 23 nepostačujú na riešenie tejto rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia. Členské štáty môžu požiadať Komisiu, aby Rade predložila takýto návrh.

2. Vykonávacie rozhodnutie Rady uvedené v odseku 1 sa vzťahuje na obdobie najviac 6 mesiacov a možno ho na návrh Komisie opätovne predĺžiť na ďalšie obdobie najviac 6 mesiacov, pokiaľ rozsiahla mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia pretrváva, s prihliadnutím na preskúmanie uvedené v odseku 4.

3. Ak členský štát obnoví alebo predĺži kontrolu hraníc z dôvodu rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia uvedenej v odseku 1, takáto kontrola hraníc je po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho rozhodnutia Rady uvedeného v odseku 1 založená na uvedenom rozhodnutí.

4. Komisia pravidelne preskúmava vývoj rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia uvedenej v odseku 1, ako aj vplyv opatrení prijatých v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady uvedeným v danom odseku s cieľom posúdiť, či sú uvedené opatrenia naďalej odôvodnené, a ak nie, čo najskôr navrhnúť zrušenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach.

5. Členské štáty bezodkladne oznámia Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v súlade s rozhodnutím uvedeným v odseku 1.

6. Členské štáty môžu prijať iné opatrenia, ako sa uvádza v článku 23, s cieľom obmedziť rozsah kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. Komisia tieto opatrenia zohľadní pri preskúmaní uvedenom v odseku 4 tohto článku.“

16. Článok 33 sa nahrádza takto:

„Článok 33

Správa o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach

1. Členské štáty, ktoré vykonávali kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach, do 4 týždňov od jej zrušenia predložia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii správu o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach a v náležitých prípadoch o predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach.

2. Ak je kontrola hraníc predĺžená podľa článku 25a ods. 5, dotknutý členský štát bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, predloží správu po uplynutí 12 mesiacov a následne po 12 mesiacoch, pokiaľ sa kontrola hraníc výnimočne naďalej vykonáva.

3. V správe sa opíše najmä počiatočné a následné posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti kontroly hraníc, splnenie kritérií uvedených v článku 26, vykonávanie kontrol, praktická spolupráca so susednými členskými štátmi, výsledný vplyv na voľný pohyb osôb, predovšetkým v cezhraničných regiónoch, účinnosť obnovenia kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, ako aj posúdenie ex post nevyhnutnosti a primeranosti obnovenia kontroly hraníc.

4. Komisia prijme vykonávací akt s cieľom stanoviť jednotný formát takýchto správ a sprístupní ho online. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 38 ods. 2

5. K uvedenému ex post posúdeniu týkajúcemu sa dočasného obnovenia kontroly hraníc na jednej vnútornej hranici alebo viacerých vnútorných hraniciach alebo na ich úsekoch, môže Komisia vydať stanovisko.

6. Komisia aspoň raz ročne predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o fungovaní priestoru bez kontroly vnútorných hraníc. Komisia môže o správe o stave Schengenu diskutovať aj osobitne s Európskym parlamentom a Radou. Správa zahŕňa zoznam všetkých rozhodnutí o obnovení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach prijatých počas príslušného roka, ako aj všetky opatrenia prijaté Komisiou v súvislosti s obnovením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach. V správe sa venuje osobitná pozornosť kontrolám hraníc, ktoré sa uplatňujú dlhšie ako 12 mesiacov. Obsahuje aj posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti obnovenia a predĺženia kontroly hraníc v období, na ktoré sa uvedená správa vzťahuje, ako aj informácie o trendoch v priestore bez kontroly vnútorných hraníc, pokiaľ ide o neoprávnený pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín, a to s prihliadnutím na dostupné informácie od príslušných agentúr Únie a analýzu údajov z príslušných informačných systémov.“

17. Článok 36 sa nahrádza takto:

„Článok 36

Zmeny príloh

1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 37 týkajúce sa zmien príloh III, IV a VIII.

2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 37 s cieľom doplniť toto nariadenie pridaním kategórií osôb uskutočňujúcich nevyhnutné cesty do časti B prílohy XI.

3. Ak sa to v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa povahy rozsiahlej mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov, na delegované akty prijaté podľa odseku 2 tohto článku sa uplatňuje postup stanovený v článku 37a.“

18. Vkladá sa tento článok:

„*Článok 37a*

Postup pre naliehavé prípady

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ voči nim nie je v súlade s odsekom 2 vznesená námietka. V oznámení delegovaného aktu Európskemu parlamentu a Rade sa uvedú dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 37 ods. 5 V takom prípade Komisia okamžite po oznámení rozhodnutia Európskeho parlamentu alebo Rady vzniesť námietku akt zruší.“

19. V článku 39 sa v odseku 1 dopĺňa toto písmeno:

„h) oblasti, ktoré sa považujú za cezhraničné regióny, a všetky ich príslušné zmeny.“

20. Vkladá sa tento článok:

„*Článok 42b*

Oznámenie cezhraničných regiónov

Všetky členské štáty so spoločnými vnútornými hranicami najneskôr do 11. januára 2025 v úzkej vzájomnej spolupráci určia oblasti svojho územia považované za cezhraničné regióny, pričom zohľadnia silné sociálne a hospodárske väzby medzi nimi, a oznámia ich Komisii.

Členské štáty zároveň Komisiu informujú o všetkých ich príslušných zmenách.“

21. Text uvedený v prílohe k tomuto nariadeniu sa dopĺňa ako prílohy XI a XII k nariadeniu (EÚ) 2016/399.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 13. júna 2024

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predseda*
R. METSOLA	M. MICHEL

PRÍLOHA

„PRÍLOHA XI

Nevyhnutná cesta

ČASŤ A

Kategórie osôb uvedené v článku 21a ods. 4:

1. zdravotnícki pracovníci, výskumní pracovníci v oblasti zdravia a pracovníci v oblasti starostlivosti o starších ľudí;
2. cezhraniční pracovníci;
3. osoby pracujúce v doprave;
4. diplomati, personál medzinárodných organizácií a osoby pozvané medzinárodnými organizáciami, ktorých fyzická prítomnosť je potrebná na riadne fungovanie týchto organizácií, vojenský personál a humanitárni pracovníci a pracovníci civilnej ochrany pri výkone svojich funkcií;
5. cestujúci v tranzite;
6. cestujúci, ktorí cestujú z naliehavých rodinných dôvodov;
7. námorníci;
8. osoby, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu alebo potrebujú cestovať z iných humanitárnych dôvodov.

ČASŤ B

Kategórie osôb uvedené v článku 21a ods. 5:

1. deti vo vzdelávaní a starostlivosti v rannom detstve a žiaci, ktorí sa vzdelávajú v susednej krajine, a ich opatrovníci, ktorí ich sprevádzajú, ktorí prekračujú hranicu na účel získania takéhoto vzdelávania, ako aj študenti alebo osoby cestujúce na vzdelávacie účely;
2. sezónni pracovníci vrátane pracovníkov vyrábajúcich potraviny;
3. osoby cestujúce zo závažných dôvodov starostlivosti o zvieratá alebo z dôvodu opatrení potrebných v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve v jednotlivých prípadoch;
4. vysokokvalifikovaní pracovníci, ako aj kľúčoví a vedeckí pracovníci, ktorých zamestnanie je nevyhnutné z hospodárskeho, spoločenského a bezpečnostného hľadiska a ktorých prácu nemožno odložiť ani vykonávať v zahraničí;
5. personál orgánov verejnej moci v oblasti obrany, verejného poriadku, verejného zdravia a národnej bezpečnosti – t. j. zamestnanci polície, pohraničnej polície, imigračných oddelení, oddelení civilnej ochrany v oblasti verejného zdravia atď. alebo zástupcovia orgánov presadzovania práva, ak cesta súvisí s plnením služobných povinností, vrátane personálu zodpovedného za prevádzku a údržbu kritickej infraštruktúry;
6. rybári a osoby vykonávajúce prácu alebo poskytujúce služby na lodiach alebo na ťažobných a vrtných plošinách na mori na základe iného pracovnoprávneho vzťahu, než je pracovná zmluva v námornej doprave;
7. osoby vstupujúce do členského štátu, aby v ňom využili základné zdravotnícke služby, vrátane osôb v pohotovostných vozidlách;
8. manželia/manželky (zosobášení, registrovaní partneri, partneri v spoločnej domácnosti) a deti osoby uskutočňujúcej nevyhnutnú cestu vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí cestujú na účel zlúčenia rodiny;
9. štátni príslušníci tretích krajín, ktorí cestujú na základe predvolania súdneho orgánu;
10. osoby, ktoré sú držiteľmi medzinárodného novinárskeho preukazu Medzinárodnej federácie novinárov;
11. osoby odkázané na starostlivosť cestujúce k poskytovateľom starostlivosti.

PRÍLOHA XII

ČASŤ A

Postup pri odovzdávaní osôb zadržaných v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc

1. Rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 23a ods. 2 sa vydávajú na štandardnom formulári uvedenom v časti B tejto prílohy, ktorý vypĺňa príslušný vnútroštátny orgán. Rozhodnutia nadobúdajú účinnosť okamžite.

2. Vyplnený štandardný formulár sa odovzdá dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý potvrdí prijatie rozhodnutia o odovzdaní podpísaním formulára a dostane kópiu podpísaného formulára.

   Ak štátny príslušník tretej krajiny odmietne štandardný formulár podpísať, príslušný orgán uvedie túto skutočnosť vo formulári v časti „poznámky".

3. Vnútroštátne orgány, ktoré vydávajú rozhodnutie o odovzdaní, zaznamenajú údaje do štandardného formulára uvedeného v časti B tejto prílohy.

4. Vnútroštátne orgány, ktoré vydávajú rozhodnutie o odovzdaní, každoročne informujú Komisiu o počte osôb odovzdaných do iných členských štátov, pričom uvedú členský štát/členské štáty, do ktorého/ktorých boli osoby odovzdané, dôvody na konštatovanie, že tieto osoby nemajú právo zdržiavať sa v členskom štáte, a štátnu príslušnosť zadržaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ak je táto informácia k dispozícii.

5. Štátni príslušníci tretích krajín zadržaní v pohraničných oblastiach a odovzdaní v rámci tohto postupu majú právo odvolať sa. Odvolanie proti rozhodnutiu o odovzdaní sa podáva v súlade s vnútroštátnym právom. Štátnym príslušníkom tretích krajín sa poskytne účinný prostriedok nápravy v súlade s článkom 47 charty. Štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa zároveň poskytne písomná informácia o kontaktných miestach schopných poskytnúť informácie o zástupcoch, ktorí sú podľa vnútroštátneho práva príslušní konať v mene štátneho príslušníka tretej krajiny, a to v jazyku, ktorému rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie. Podanie takéhoto odvolania nemá odkladný účinok.

6. Príslušné vnútroštátne orgány zabezpečia, aby bol štátny príslušník tretej krajiny, na ktorého sa vzťahuje rozhodnutie o odovzdaní, odovzdaný v rámci dvojstrannej spolupráce uvedenej v článku 23a ods. 1 písm. a) príslušným orgánom prijímajúceho členského štátu. Odovzdanie sa uskutoční okamžite a najneskôr do 24 hodín. Po tejto lehote sa konanie o odovzdaní nemôže uskutočniť a vo vhodných prípadoch sa uplatňujú príslušné ustanovenia smernice 2008/115/ES. Príslušné vnútroštátne orgány prijímajúceho členského štátu na tento účel spolupracujú s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi odovzdávajúceho členského štátu.

ČASŤ B

Štandardný formulár na odovzdanie osôb zadržaných v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc

Názov štátu

Štátny znak (názov úradu)

KONANIE O ODOVZDANÍ V POHRANIČNÝCH OBLASTIACH VNÚTORNÝCH HRANÍC

Dňa _____ o (čas) _____ na mieste (uveďte druh vnútornej hranice v blízkosti alebo iné príslušné informácie týkajúce sa zadržania v súlade s článkom 23a Kódexu schengenských hraníc)_____

Podpísaný zodpovedný úradník _____ potvrdzuje prítomnosť:

Osobné údaje (ak sú k dispozícii)

Priezvisko _____ Meno _____

Dátum narodenia _____ Miesto narodenia _____ Pohlavie _____

Štátna príslušnosť _____ Miesto pobytu _____

Druh dokladu totožnosti _____ číslo _____

vydaný v _____ dňa _____

Vízum číslo (ak je k dispozícii) _____ typ _____ vydané _____

platné od _____ do _____

na obdobie _____ dní: _____

prichádzajúceho/prichádzajúcej z _____ za použitia _____ (uveďte použitý dopravný prostriedok, napr. číslo letu), ktorý bol/ktorá bola týmto poučený/poučená, že bude odovzdaný/odovzdaná do _____ podľa článku 23a Kódexu schengenských hraníc:

Dôvody na konštatovanie, že osoba nemá právo zdržiavať sa v členskom štáte:

Poznámky

□ Dotknutá osoba odmietla podpísať formulár.

Dotknutá osoba _____ Zodpovedné orgány _____

Dotknutá osoba sa môže odvolať proti rozhodnutiu o odovzdaní v súlade s vnútroštátnym právom. Dotknutá osoba dostane kópiu tohto dokumentu (každý štát musí uviesť odkazy na vnútroštátne právo a postupy týkajúce sa práva na odvolanie a kontaktné miesta schopné poskytnúť informácie o zástupcoch, ktorí sú príslušní konať v mene štátneho príslušníka tretej krajiny).“